

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Concern Strategie en Advies

ons kenmerk 19.003218	uw kenmerk	bijlage	behandeld door A.M. Bosma	BSN
datum 31 januari 2019	telefoon 14 0591	fax	e-mail gemeente@emmen.nl	
onderwerp Uitkomsten decembercirculaire				

Geachte leden van de raad,

1. Inleiding

Recent is de decembercirculaire 2018 van het gemeentefonds verschenen. In deze brief wordt:

- In paragraaf 2 ingegaan op de decembercirculaire 2018;
 - in paragraaf 2.1 wordt vervolgens inzicht gegeven in de effecten van de circulaire in financiële zin, te weten het effect op het begrotingsresultaat 2018 en daarna;
 - In paragraaf 2.2..wordt ingegaan op de taakmutaties, integratieuitkeringen en decentralisatieuitkeringen;
 - In paragraaf 2.3. worden enkele specifieke onderwerpen benoemd;
 - In paragraaf 3. wordt nader ingegaan op de realisatie van de taakstelling taakmutaties 2018 en de stand van de taakstelling in meerjarig perspectief.

2. Uitkomsten van de decembercirculaire 2018 (gemeentefonds)

2.1. Financiële uitkomsten

Bij het maken van de berekeningen is als volgt gehandeld:

- gebruik makend van de rekenmodule Frontin Pauw wordt de uitkomst van de decembercirculaire 2018 berekend;
- hiervan wordt dan afgetrokken de uitkomst van de berekening van de berekening septembercirculaire 2018; het alsdan ontstane verschil is nog niet het resultaat voor onze begroting; daarvoor wordt het verschil gecorrigeerd voor:
 - inbegrepen bedragen van taakmutaties;
 - inbegrepen bedragen van integratie-decentralisatieuitkeringen;
 - inbegrepen bedragen van de 3 decentralisaties – integratieuitkering sociaal domein (Jeugd, AWBZ en Participatie);
- vervolgens resteert het effect op het begrotingsresultaat.

Cijfermatig ziet het er als volgt uit:

x € 1

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand september-circulaire 2018	225.175.000	233.314.000	238.048.000	240.060.000	243.658.000	248.124.000
Stand december-circulaire 2018	225.798.000	233.501.000	238.122.000	240.133.000	243.731.000	248.197.000
Vershil (= resultaat) = A	623.000	187.000	74.000	73.000	73.000	73.000
Waarvan inbegrepen bedragen = B						
Taakmutaties	26.000	0	0	0	0	0
Integratie/decentralisatieuitkeringen	558.000	187.000	74.000	73.000	73.000	73.000
Integratieuitkering sociaal domein 2018	-55.000	0	0	0	0	0
Totaal inbegrepen bedragen	529.000	187.000	74.000	73.000	73.000	73.000
Effect op het begrotingsresultaat (A-B)	94.000	0	0	0	0	0

Voor 2018 is er sprake van een voordeel ad € 94.000. Voor daarna is er geen effect.

Ontwikkeling accres 2018

Uit de decembercirculaire 2018 blijkt dat de uitgaven van het Rijk sterker dalen dan in de septembercirculaire 2018 gedacht. Dit zou kunnen betekenen dat bij de meicirculaire 2019 er een korting komt op de uitkering 2018.

Frontin Pauw schrijft hierover:

“In de septembercirculaire 2018 was van de onderuitputting¹ al een voorbode zichtbaar. Daar bovenop werd in de Najaarsnota 2018 van de rijksoverheid nog meer duidelijk. De Najaarsnota geeft weer de stand van uitgaven per 1 oktober. De extra onderuitputting ten opzichte van de stand Miljoenennota was € 1,1 miljard. Het effect daarop schatten we op ± € 100 miljoen ‘samen de trap af’. Uit de berichtgeving van Frontinfo op 30-11-2018 blijkt dat de grootste post zit in de zorg, lagere uitgaven van € 720 miljoen. Daarnaast zijn als grote post de uitgaven voor infrastructuur € 270 miljoen lager. Daarentegen leveren de boeteopbrengsten € 100 miljoen meer op. In de begrotingsafspraken van het rijk is opgenomen dat ministeries maar zeer beperkt uitgaven kunnen doorschuiven naar 2019, dus van een boeggolf met positieve effecten op het accres 2019 is beperkt sprake. Anderzijds is het ook zo dat op basis van deze onderuitputting niet reeds nu tot een neerwaartse bijstelling van de begroting 2019 wordt besloten.

En daarmee is het nog niet klaar, want uit diverse bronnen wordt duidelijk dat ook de laatste maanden van 2018 de uitgaven waarschijnlijk de raming niet halen. Maar gezien het bijzondere eerste jaar van dit kabinet Rutte III is het ook niet uit te sluiten dat in de zgn. Slotwet van de rijksoverheid nog enkele kunstgrepen worden toegepast die het uitgavenpatroon een andere wending geven. Het effect van de laatste maanden van 2018 kunnen we dus moeilijk inschatten.

Kort en goed, de gemeenten moeten zich voorbereiden op een flinke tegenvaller van het accres 2018. De afrekening van het accres wordt door BZK gecommuniceerd in de meicirculaire 2019. Wij van PAUW adviseren om bij het opstellen van de jaarrekening 2018 rekening te houden met dit voorziene nadeel. Weet dat de commissie BBV hierover in 2011 een zgn. stellige uitspraak heeft gepubliceerd. Daarin staat dat gemeenten het laatste bijstelmoment moeten opnemen, in casu het accres dat in september is gepubliceerd. In de vraag en antwoordrubriek op de website van de commissie BBV is daar in 2015 aan toegevoegd dat gemeenten bij een voorzien nadeel bij de jaarrekening wel een bestemmingsreserve mogen opnemen. Wij van PAUW raden u dat aan, ter waarde van een traceerbaar bedrag ofwel macro € 100 miljoen”.

NB. Voor onze gemeente is dat ongeveer € 600.000 (ons relatieve aandeel in het gemeentefonds is circa 0,6%)

¹ Onderuitputting is het verschijnsel dat het Rijk in een bepaald jaar minder uitgeeft dan begroot. Dit geeft het Rijk een voordeel bij het opmaken van zijn jaarrekening. Echter onderuitputting bij het Rijk werkt nadelig door in het gemeentefonds. Dit in verband met de afspraak van trap-op/trap-af: stijgen de rijksuitgaven dan stijgt het gemeentefonds, dalen de rijksuitgaven dan daalt het gemeentefonds. Deze stijging of daling van het gemeentefonds wordt zichtbaar gemaakt in het in de circulaire gepubliceerde accres.

De VNG schrijft hierover:

“De overheidsfinanciën zijn ten opzichte van de Miljoenennota 2019 verder verbeterd. Dit blijkt uit de Najaarsnota van het ministerie van Financiën, die minister Hoekstra 29 november aan de Tweede Kamer heeft aangeboden. De Najaarsnota presenteert de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven voor het lopende begrotingsjaar 2018.

De accresraming 2018 voor gemeenten wordt pas bij de meicirculaire 2019 definitief vastgesteld. Door deze systematiek zijn de gevolgen voor gemeenten pas in het voorjaar duidelijk. De VNG zal dan de vertaling van de Voorjaarsnota naar de meicirculaire maken. Het ziet er naar uit dat de onderuitputting van het Rijk groot is. Dat heeft vermoedelijk effecten voor het accres.

De VNG is in gesprek met het Rijk over het totaalpakket aan financiële gevolgen bij gemeenten in relatie tot de Voorjaarsnota”

Op basis van het bovenstaande zullen wij in de jaarrekening 2018, vooruitlopend op de meicirculaire 2019, rekening houden met een korting op het gemeentefonds 2018 ad € 600.000. Dit voorkomt dat deze mogelijke tegenvaller in het boekjaar 2019 terecht komt.

2.2. Taakmutaties en integratie/decentralisatieuitkeringen

2.2.1. Taakmutaties

Het effect van de taakmutaties is als volgt te specificeren:

x € 1

Taakmutaties	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Implementatie richtlijn EED	10.000					
DigiD	8.000					
Berichtenbox	5000					
Generieke dig infrastructuur	3000					
Totaal	26.000	0	0	0	0	0

Gezien de geringe bedragen wordt er geen verdere toelichting gegeven. Deze bedragen ad totaal € 26.000 worden in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en vallen derhalve vrij.

2.2.2. Integratie-decentralisatieuitkeringen

Het effect van de integratie-decentralisatieuitkeringen is als volgt te specificeren:

x € 1

Integratie/decentralisatieuitkeringen	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Door te geven bedragen t.g.v. beleidsveld						
Vrouwenopvang	54.000					
Baankansen	344.000					
Programma geweld hoort nergens thuis	25.000					
Ondersteuning beschermd wonen en MO	25.000					
Informatieplicht energiebesp. Maatregelen	15.000					
Erfgoed en ruimte	30.000					
Schulden en armoede	65.000	-65.000				
Brede impuls combinatiefuncties		74.000	74.000	73.000	73.000	73.000
Jeugdhulp aan kinderen in een AZC		178.000				
Totaal	558.000	187.000	74.000	73.000	73.000	73.000

Vrouwenopvang

Met ingang van 2018 wordt de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang structureel verhoogd met een bedrag van € 2,5 miljoen per jaar voor de opvang van slachtoffers van huiselijk en eengerelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. De verwerking voor de jaren 2019 en verder vindt plaats bij de meicirculaire 2019.

Dit bedrag ad € 54.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij.

Baankansen

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen met het verzoek om extra baankansen te creëren voor kwetsbare jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Ter uitvoering van deze motie stelt de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid eenmalig € 17 miljoen beschikbaar aan de centrumgemeenten van de 35 arbeidsmarktregio's om in samenspraak met betrokken regio's en pro/vso-scholen de genoemde impuls vorm en inhoud te geven.

Wij hebben reeds eerder besloten om deze middelen beschikbaar te stellen t.b.v. PRO/VSO (vooruitlopend op de beschikbaarstelling van de middelen door het Rijk)

Programma geweld hoort nergens thuis

Eind april is door de VNG, samen met de Ministeries van JenV en VWS, het meerjarenprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' gepresenteerd. Het programma 'Geweld hoort nergens thuis' stelt per centrumgemeente vrouwenopvang /geweld in huiselijke kring een vergoeding van € 25.000 voor de periode 1 september 2018 tot en met 31 december 2018 beschikbaar voor het aanstellen van een regionale projectleider. Voor de jaren 2019 en verder wordt een vergoeding van € 75.000 per jaar beschikbaar gesteld. In deze circulaire vindt de verwerking voor 2018 plaats. Voor de overige jaren gebeurt dit bij de meicirculaire 2019.

Dit bedrag ad € 25.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij.

Ondersteuning beschermd wonen en MO

Het Ministerie van VWS en de VNG zijn overeengekomen dat elk van de 46 regio's voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang via de centrumgemeente in 2018 een impuls van € 25.000 krijgt voor het organiseren van bestuurlijke samenwerkingsafspraken in de regio (bijvoorbeeld voor het inrichten van een secretarisfunctie of projectleider) ten aanzien van de visie zoals verwoord in het rapport 'Van beschermd wonen naar een beschermd thuis' van de commissie-Dannenbergh (bestemd in het huidige Regeerakkoord). Het gaat daarbij bijvoorbeeld om afspraken over de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de gemeenten in de regio, de verdeling van het beschikbare budget en de financiële risico's en de wijze waarop gemeenten binnen de regio samenwerken met elkaar en met andere partijen. Daarnaast is de impuls bedoeld voor inhoudelijke vraagstukken als de beschikbaarheid van voldoende woningen voor kwetsbare doelgroepen en het zorgen voor continuïteit in zorg en ondersteuning.

Dit bedrag ad € 25.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij.

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

Per 1 juli 2019 treedt de informatieplicht in werking voor bedrijven met een middelgroot energieverbruik. Deze bedrijven moeten uiterlijk 1 juli 2019 rapporteren welke energiebesparende maatregelen zij hebben genomen met een terugverdientijd van vijf jaar of lager. Deze verplichting vloeit voort uit het gewijzigde artikel 2.15 Activiteitenbesluit milieubeheer. Bedrijven worden verplicht te rapporteren aan het bevoegd gezag, de gemeenten, of namens deze de omgevingsdiensten. Het bevoegd gezag is op deze manier beter in staat informatiegestuurde handhavingprogramma's op te stellen en prioriteit te geven aan die bedrijven waar het meeste resultaat te behalen is. Om deze werkwijze – van de reeds bestaande uitvoeringstaak – te implementeren wordt een bijdrage van € 3 miljoen beschikbaar gesteld.

Dit bedrag ad € 15.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij.

Erfgoed en ruimte

De gemeente Emmen ontvangt € 30.000 voor het project Op weg naar energieneutraal Emmerhout 2027. Dit bedrag ad € 30.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij. Het idee is om bij de Berap 2019-I een resultaatbestemmingsvoorstel te doen om op die manier het budget beschikbaar te houden voor het daarvoor bestemde doel.

Schulden en armoede

Er vindt een kasschuif plaats van de middelen voor schulden en armoede. Het jaar 2018 krijgt € 65.000 erbij en naar het jaar 2019 gaat € 65.000.

Dit bedrag ad € 65.000 wordt in de jaarrekening 2018 afgewikkeld op de taakstelling taakmutaties en valt derhalve vrij. Het idee is om bij de Berap 2019-I een resultaatbestemmingsvoorstel te doen om op die manier het budget beschikbaar te houden voor het daarvoor bestemde doel.

Brede impuls combinatiefuncties

Voor de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn op 29 juni 2018 de nieuwe bestuurlijke afspraken ondertekend door de Ministeries van VWS, OCW en SZW en de VNG. Deze nieuwe bestuurlijke afspraken treden in werking vanaf 1 januari 2019 en zullen lopen tot en met 31 december 2022. Op basis van deze nieuwe afspraken krijgen wij vanaf 2019 € 74.000 meer uit deze regeling dan tot nu toe. Dit is trouwens wel minder dan als aanvraag is ingediend.

Dit bedrag ad € 74.000 (structureel) wordt vanaf 2019 vooralsnog gereserveerd voor het daarvoor bestemde doel. In het kader van de ombuigvoorstellen kan worden bekeken of dit bedrag kan vrijvallen ten gunste van de taakstelling op taakmutaties.

Jeugdhulp aan kinderen in een AZC

Gemeenten zijn vanaf 2019 volledig verantwoordelijk geworden voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een AZC. Hiervoor is structureel € 3 miljoen uitgenomen uit de algemene uitkering en apart gezet in een decentralisatie-uitkering.

Bij meicirculaire 2019 zal ook de € 2,1 miljoen, het jaarlijkse bedrag van het Ministerie van JenV voor jeugdhulp aan kinderen in een AZC, worden toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering.

In de december circulaire 2018 is, op basis van de cijfers over het aantal kinderen dat van 1 oktober 2017 tot 1 oktober 2018 in een AZC verbleef, de voorlopige verdeling van de € 5,1 miljoen voor 2019 opgenomen. In de decembercirculaire 2019 zal, wanneer ook de cijfers van januari 2019 tot oktober 2019 bekend zijn, de definitieve verdeling bekend worden gemaakt.

Het bedrag voor 2019 ad € 178.000 wordt gereserveerd voor het daarvoor bestemde doel.

2.2.3. Decentralisaties

Het effect op de budgetten van de drie decentralisaties is als volgt te specificeren:

x € 1

Integratieuitkering sociaal domein

Door te geven bedragen t.g.v. beleidsveld

WMO

Totaal

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
WMO	-55.000					
Totaal	-55.000	0	0	0	0	0

WMO

De decentralisatieuitkering WMO is aangepast. Dit bedrag ad -/- €55.000 wordt in de jaarrekening 2018 betrokken bij de afwikkeling van de onder 2.2.2. genoemde posten op de taakstelling taakmutaties.

2.3. Enkele specifieke onderwerpen

Transformatiefonds Jeugdhulp

In de meicirculaire 2018 is gemeld dat voor het Transformatiefonds Jeugdhulp in de periode 2018, 2019 en 2020 jaarlijks € 36 miljoen beschikbaar is. Deze middelen zijn in deze circulaire aan het gemeentefonds toegevoegd. In de decembercirculaire 2018 zal de verdeling, naar rato, op basis van het aantal kinderen per jeugdzorgregio, bekend gemaakt worden. Voor onze Jeugdhulpregio is voor de jaren 2018 tot en met 2020 een bedrag van € 993.000 per jaar beschikbaar. De centrumgemeente voor dit bedrag is Hoogeveen.

Bed Bad en Brood

Er zijn afspraken voor een driejarige samenwerkingsperiode, met het voornemen om hierna structurele afspraken te maken. Het Rijk stelt hiervoor in de periode 2018-2021 jaarlijks € 12 miljoen beschikbaar, aangevuld met € 6,5 miljoen aan Europese subsidies. Daarnaast is sprake van een bijdrage uit het gemeentefonds van in totaal € 16,5 miljoen voor de komende drie jaar. Deze middelen worden ingezet ten behoeve van de pilots die in vijf gemeenten zullen starten. Ook zijn er middelen beschikbaar voor de overige BBB-gemeenten, met een afbouw van de beschikbare plaatsen. De verwerking van de middelen in het gemeentefonds, alsmede informatie over de verdeling, wordt in de meicirculaire 2019 opgenomen.

In de decembercirculaire 2018 is nog geen verdeling verwerkt van de rijksmiddelen 2018 over de Bed Bad en Brood gemeenten. Dit zal in de meicirculaire 2019 worden gepubliceerd. Bij de Berap 2018-II hebben we al rekening gehouden met een te verwachten opbrengst over 2018 van € 480.000 (Landelijk zijn er 1.500 BBB-plaatsen waar 12 miljoen voor is uitgetrokken. Voor een groot deel van dit jaar zaten wij rond de 60 gevulde plaatsen. Dat zou neerkomen op een bedrag van € 480.000).

Dit bedrag ad € 480.000 wordt op balansdatum 31.12.2018 in de jaarrekening 2018 als te vorderen verwerkt.

In het financieel perspectief ten behoeve van de investeringsagenda maart 2019 wordt uitgaan van een budgettair neutrale situatie, enerzijds door het krijgen van rijksmiddelen en anderzijds door afbouw van kosten BBB.

Decentralisatie-uitkering Faciliteitenbesluit opvangcentra

Gemeenten die opvang bieden aan asielzoekers die nog niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen ontvangen jaarlijks een bijdrage op grond van het Faciliteitenbesluit opvangcentra van het Ministerie van JenV. De uitkering dient ter compensatie van gelden die gemeenten normaliter via de algemene uitkering ontvangen. Wij krijgen ieder jaar een vergoeding in het kader van het Faciliteitenbesluit opvangcentra.

In deze circulaire zijn niet alle gemeenten opgenomen die een informatiebrief van het COA over de toekenning 2018 hebben ontvangen. Momenteel werken het COA en het Ministerie van JenV aan het totaaloverzicht voor 2018. Verdere informatie volgt in de meicirculaire 2019.

Een bedrag ad € 94.433 (conform het jaar 2017) wordt op balansdatum 31.12.2018 in de jaarrekening 2018 als te vorderen verwerkt.

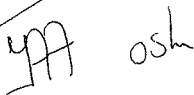
3. Taakstelling op taakmutaties

Bij de Berap 2018-II is gemeld dat we een bedrag van € 250.000 van de taakstelling op taakmutaties niet zouden halen. Het beeld nu is dat dit € 98.000 meevalt (dus een bedrag van € 152.000 niet gerealiseerd). Deze meevaller wordt in de jaarrekening 2018 verwerkt.

Meerjarig hebben wij van deze taakstelling nog een bedrag open staan van circa € 500.000 structureel. Wij willen actief gaan sturen op de realisatie van deze taakstelling. Bij elke circulaire zullen wij voor elke nieuwe taakmutatie/integratieuitkering op basis van een integrale afweging gericht (deels) af gaan ramen ter realisatie van de nog openstaande taakstelling.

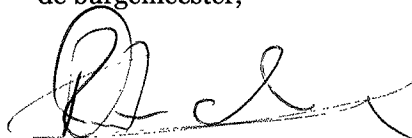
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

l
de burgemeester,

H.F. van Oosterhout